

»Hvor liflige er fodtrin af dem, som bringer glædesbud« (Rom. 10,15)

Menneskelivets hovedopgave

Vidt åben – disse ord, som apostelen Paulus benytter (2. Kor. 6,11-12), siger noget væsentligt til os. De er et spejl, som vi kan se vort liv i helt tilbage til vor barndom.

Børn

Hvad er det andet end deres vidt-åbenhed, der gør børn så henrivende. De skjuler intet – de siger præcis, hvad de mener – de er umiddelbart det, de er – deres ganske tilværelse er umiddelbarhed.

Fordi de er sådan, er de altid sig selv, og man ved altid, hvor man har dem.

Det er først og fremmest overfor deres forældre, de er vidt åbne, måske ganske særligt overfor deres Moder. Det første, jeg selv i mine barneår spurgte om, når jeg kom hjem fra skole, var: »Er Mor hjemme?«

En hovedopgave i al opdragelse er at bevare børnenes åbenhed og fortrolighed. Det gør man bedst, når man tillidsfuldt hører på dem og gør fortroligheden naturlig for dem, alt som de vokser og bliver ældre.

Overgangs- og ungdomsårene

I disse år bliver børnene sig bevidst i deres køns egenart. Skal de lukke sig inde med alle de spørgsmål og problemer, der da opstår, især med alt det, vi omtaler som det seksuelle? Er det i sig selv urent og syndigt, eller har det en Gud-given og ædel plads i livet?

Ingen kan tale bedre med børnene herom end deres forældre. Kan de bevare børnenes vidtåbenhed i overgangsalderen, så kønsbevidstheden ikke fører til tillukethed?

I mine overgangsår var det ikke almindeligt, at man talte med sine forældre eller andre herom. Der hvilede et »tys, tys« over disse problemer.

Lykkelig enhver ung, der i tide får lys over denne del af sit liv, så han/hun kan forstå det i Sandheden og Kærligheden og Renheden og have et indre værn imod tidsånden, verdens fristelser og frækhed.

Lykkelig enhver ung, der ikke frygtsom er i defensiven overfor frække jævnaldrene, men ejer noget langt bedre end de.

Åbenhed, også om en besmittelse skulle trænge ind i sjæl og tanke, thi i åbenheden bliver mørket til lys!

Lykkeligt ethvert hjem, hvor kærligheden hersker – hvor ingen lukker sig til og dermed lukker sig ude – lykkelig enhver

familie, hvor åbenhed og fortrolighed giver Lyset magten over Mørket!

Allerede i overgangsårene forsvinder den ureflekterede umiddelbarhed, og i ungdomsårene er den borte. Det unge menneske begynder at orientere sig i tilværelsen og gøre sig »sine egne tanker«.

Hvad gælder det om for den unge mand eller pige? I den klassiske græske opfattelse var hovedopgaven at lære sig selv at kende, således som oraklet i Delfi sagde. I Israel var hovedopgaven at lære Gud at kende.

Disse to hovedopgaver er i evangeliet forenede således, at det klassisk-græske »kend dig selv« lader sig gøre, når man lærer Gud at kende.

Få unge »klarer« denne opgave på egen hånd. Få lærer Gud at kende uden hjælp – og hvem er nærmere til at hjælpe end deres forældre?

Vidunderligt, når forældrene har bevaret børnenes, som nu er de unge menneskers, fortrolighed! Hersker der fortsat vidtåbenhed fra begge sider, er hjælpen nær for hånden.

Vidt åben kan man kun være overfor den, man elsker. Lykkeligt ethvert hjem, hvor kærligheden hersker i al dens kraft og renhed. Her forstår forældrene at bede sammen med ethvert af deres børn, så bønnen svarer til barnets eller den unges sande behov og ikke blot er en from sædvane. Her læser de Bibelen sammen med deres børn og unge således, at Bibellæsning er mere end en pligt, der, når den opfyldes, bringer fortjeneste med sig – den er en glæde, en forret, der åbner livets kilder og så småt lærer dem at kende Gud og dermed også sig selv.

Ingen kan give regler og forskrifter herom, thi kærligheden er ikke principfast, men fast i at forblive vidt åben for ethvert af børnene, også når de som unge mennesker begynder at vise selvstændighed.

Det vidt åbne fortrolige forhold gør det muligt at hjælpe i enhver situation, altså også om noget er gået galt for den unge. Tænk, alt, hvad der opklares af Lyset, bliver selv Lys (Efes. 5,13)!

Det betyder, at de store børn erfarer, at det allervigtigste i livet er at være og forblive vidt åben *for Gud*. Apostelen Johannes kalder det at vandre i Lyset. Når de bliver voksne og overtager ansvaret for deres beslutninger og valg, består ansvaret først og fremmest i at lytte til Herrens ord og svare Ja og Nej i overensstemmelse med hans råd og vejledning.

Således lærer de Herren bedre at ken-

de og dermed lærer de sig selv at kende.

Ingen undgår at lære sig selv at kende som en synder. Sværest af alt er at lære sig selv at kende som en synder, i hvem intet godt bor, og som derfor intet er og intet har at komme til Gud med. I denne læretid gælder det om ikke at lukke sig til for Gud i resignation, fortvivlelse eller forhærdelse. Forbliver man for Gud i hans lys, lærer man hans nådes overvættede rigdom i Kristus Jesus at kende og dermed evangeliets guddommelige kraft.

Det vanskeligste i en sådan læretid er at fatte, at Gud elsker en af hele sit hjerte, og at der for Kristi skyld ingen fordømmelse er.

Når dette guddommelige lys trænger igennem hvert »mon?« er det som en åndelig opstandelse. Alt bliver nyt. Man selv bliver fri. Nu lærer man sig selv at kende, som Gud vil, man skal kende sig selv. Ikke blot lærer man sig selv at kende, man bliver også sig selv, som Gud vil det, og kan med apostelen Paulus udbrøde: »Ved Guds nåde er jeg det, jeg er!«

Først da bliver man, ligeledes som apostelen, vidt åben for andre mennesker, ikke i den betydning, at man røber alle sit eget livs hemmeligheder, men således, at man er åben for at tage imod ethvert menneske, således som Kristus har taget imod os. Der er ikke snæver plads i hjertet for noget menneske, der virkelig behøver hjælp.

Modenhed og alderdom

Vor Herre Jesus sagde, at vi skulle blive som børn. Var han selv som et barn? Han var ikke barnagtig, men var han alligevel som et barn? Han vidner gentagne gange om, at han intet sagde og intet gjorde af sig selv. Han gjorde kun, hvad han så sin himmelske Fader gøre, og sagde kun, hvad han hørte Faderen sige. Så vidt åben var og forblev han for sin himmelske Fader.

Så »barnlige« og følgelig så modne er næppe nogen af os blevet, men tager vi vort ansvar alvorligt, da forbliver vi vidt åbne for Gud, også når Han leder os en anden vej end den, flertallet følger, en vej, der forekommer al »sund fornuft« dåragtig og fører til »tab«.

Vidt åbne for Gud modtager vi en uoplyst fornøjelse, således at kærligheden, glæden og freden uddybes. Ser man tilbage på sit liv, er det tydeligt, at Gud har vendt alt til vort bedste, og at vi fik lov til at gå fra herlighed til herlighed, også da det ikke oplevedes som herligt.

Livets mange hverdage

I 10 år var jeg juridisk embedsmand i centraladministrationen. Jeg var næppe dygtigere end de andre, hverken mine underordnede eller overordnede, men jeg kunne bede, thi jeg havde i modsætning til dem fået den nåde at være åben overfor Herren.

Den sidste sag, jeg var med til, drejede sig om en tjenestemand, der havde begået noget forkert. Der var foretaget en tjenestemandundersøgelse, ledet af en landsdommer. Og nu var sagen, ledsaget af forskellige udtalelser fra diverse instanser, havnet til endelig afgørelse i ministeriet. Der gik en hvirken ned gennem gelederne, at vedkommende tjenestemand burde afskediges, og sekretæren skrev et langt referat om hele sagsforløbet og sluttede med at indstille, at han blev afskediget. Så fik jeg som fuldmægtig hans indstilling forelagt. Jeg så op til Gud i bøn om visdom til at gøre det rette. Det drejede sig jo om et menneskes skæbne. Efter at have sat mig ind i sagens akter, indstillede jeg, at der burde meddeles tjenestemanden en alvorlig advarsel med en tilføjelse om, at han i gentagelsestilfælde ville blive afskediget. Kontorchefen over mig og direktøren over

ham indstillede begge, at han skulle afskediges. Ministeren tog den tunge sagsmappe med hjem, og efter nogle dage forelå hans resolution, som var nøjagtig, som jeg i modsætning til de fire andre embedsmænd havde indstillet. Bøn har afgørende betydning, ikke blot for os selv, men også for vore medmennesker.

Hvor du end er i dit daglige arbejde, har også du, om du vandrer i Lyset, adgang med frimodighed til nådens trone, hvor du kan bede din Gud og Frelser om den visdom, du behøver i den givne situation. Uden den vil din egen dygtighed en dag blive afsløret som utilstrækkelig, måske endda som dårskab, og du risikerer at behandle små mennesker uretfærdigt og ukærligt.

Uden Guds »venskab« mister hverdagene deres rige indhold og består til sidst ikke af andet end det sædvanlige arbejde, som jo skal gøres – og også bliver gjort uden blik for Guds godhed, uden taknemmelighed – alt bliver ligeegyldigt, uden egentlig betydning.

Til sidst

At være og forblive vidt åben for Herren er altid at lytte til, hvad Han åbenbarer i Den hellige Skrift, Guds ord. Intet menne-

ske bliver nogensinde færdig dermed.

Det er tillige at lytte til Herren i bøn. Bøn er ikke din enetale til Gud, men at komme Ham nær og lytte til, hvad Helligånden siger, medens du beder og takker. Måske minder Han dig om at besøge et ensomt menneske eller skrive et brev eller... Gør da, hvad du er påmindet om.

Det er også at lytte til Ånds-båren forkyndelse, altså en forkyndelse, hvor Gud kommer til orde, måske med en enkelt sætning eller to netop til dig.

Endvidere er det at lade sig anvise den plads i Guds menighed, som uden dig står tom, thi andre kan ikke fylde den.

Det gælder om at lytte, så man bliver en *Ordets gører*, som Jakob skriver så befriende om (kap. 1,22-25). Dermed får hverdagene en ny betydning, og de mange små gerninger bliver en slags tjeneste for og i Guds rige.

Åben for Gud, er man ikke åben for tidsånden. Man kan ikke være åben både for Helligånden og tidsånden. Det betyder ikke, at man er verdensfjern, men at man ejer hele verden i den forstand, at man som konge og præst hersker over den og tjener den, som Gud vil. Alt bliver enkelt og ukompliceret – men forbliver en hemmelighed for det kødelige menneske.

Om at være sin næstes næste

En lovkyndig spurgte engang vor Herre Jesus om, hvem der var hans næste. Hans spørgsmål gav anledning til, at Herren berettede om den barmhjertige samaritaner og spurgte den lovkyndige: »Hvem har vist sig at være den mands næste, som faldt iblandt røvere?« Den lovkyndige svarede: »Den, som øvede barmhjertighed imod ham« (Luk. 10,29-37).

Mon den lovkyndige forstod, hvad hans svar betød, og mon han gik hen og gjorde ligeså? Det ved vi ikke. Det er vel tvivlsomt, om vi selv forstår Jesu ord om den barmhjertige samaritaner og gør ligeså.

Første bemærkning

Når du møder en nødstedt, er du da klar over, at du trænger til ham, fordi du er hans næste, som han kan øve barmhjertighed imod?

Da samaritaneren så den ilde tilredte mand ligge hjælpeløs, var det, som om han så sig selv. Vor hensøvede broder *Frank Mangs* gjorde et dybt indtryk på pastor *Fjord Christensen*, da han engang udbrød, idet de mødte en beruset mand: »Der går jeg, hvis ikke min Frelser havde grebet ind i mit liv!« Frank Mangs skjulte ikke, at hvad han var, det var han ene og

alene af Guds nåde. Derfor var der ingen selvretfærdighed eller selvgodhed i hans ånd. Det er ensbetydende med at have et hjerte, der er vidt åbent, så der ikke er snæver plads for noget menneske i det (2. Kor. 6,11 og 12).

Selvgodhed og selvretfærdighed er derimod ensbetydende med snæverhed i hjertet. Man ser ned på andre, har let ved at dømme dem eller gå dem forbi som ligeegyldige.

Anden bemærkning

Var den nødstedte mand mere eller mindre skyld i at være havnet i al denne elendighed? Hvad skulle han på vejen ned til Jeriko? Bemærk, at dette spørgsmål ikke rejses i Jesu beretning! Frank Mangs rejste det heller ikke, da han mødte den berusede mand.

Men den nødstedte mand vakte, uden at sige et ord, følgende spørgsmål i samaritaneren, og den berusede mand det samme spørgsmål i Frank Mangs: »Hvorfor har min synd ikke ført mig ned i elendighed, hvorfor har jeg alt, hvad jeg behøver og mere til?«

Spørgsmålet har kun et sandt svar: »Det er alt sammen ufortjent, det er Guds ufattelige barmhjertighed imod dig, hans

nåde, overbærenhed og langmodighed!«

Alt, hvad vi har og er: legemlig og sjælelig sundhed, dagligt brød endda i overflod, venner, forbedere, Bibelen og bønnen, alt, hvad nævnes kan, har vi kun, fordi Gud er barmhjertig imod os. Vi har intet, som ikke Han har givet os. Og det største af alt: vore synders forladelse for Kristi blods skyld, er en gave, hvis herlighed vi aldrig bliver færdige med at prise Ham for.

Det er derfor umuligt for os at affærdige andres nød med nogle ord om, at »det er hans egen skyld – det må han selv klare – man ligger, som man har redet.« Vi beder jo: »Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,« og bæver for at bringe andres synd i erindring, thi det kan være ensbetydende med at bringe vor egen synd og skyld i erindring hos Gud.

Tredje bemærkning

Præsten og leviten havde et tillukket hjerte. Det vil først og fremmest sige, at det var tillukket overfor Gud, hans Ånd og Ord. Deres selvretfærdighed og alt for høje tanker om dem selv snævrede dem ind over for Gud og følgelig overfor mennesker.

Men enhver, der forbliver åben for

Gud, den Almægtige, glemmer ikke Herrens majestæt, Hans ophøjethed, Hans hellighed – og glemmer derfor heller ikke sin egen lidenhed. Gudsfrigten bliver ikke middelmådig, men sand.

Følgelig bliver Guds nåde hver eneste morgen ny og overvældende for ham, ny i dens kostbarhed, ny i dens rigdom, ny, som det guddommelige altid er – alt andet end en gammel sandhed, der er blevet en selvfølge. Selvgodhed, selvretfærdighed, selvsikkerhed og selvovervurdering får ikke anledning til at rejse hovedet. Æresyge, lyst til at profilere sig og komme frem i rampelyset ligger død og magtesløs overfor al den nye nådes rigdom.

Vidt åben for Gud er tillige at være vidt åben for ethvert menneske, således som Gud er det, d.v.s. vidt åbent for enhver, der virkelig trænger til hjælp.

Til sidst

Samaritaneren var vidt åben for Gud og derfor ikke stor i egne øjne, i hvert fald ikke større end nogen anden – kun stor i at

opleve sig selv som den største af alle syndere og den mest benådede af alle mennesker.

Han mødte ikke den nødstedte ovenfra og nedefter, men som sin broder – lad os sige: i samme båd som han. Han opfattede ikke den elendige som en hindring eller besværlighed, en byrde og tung pligt, men netop som sin broder i en nød, der lige så vel kunne have ramt ham.

Enhver, der er på sit nulpunkt, minder os (hvis vort hjerte er vidt åbent) om den overvættes nåde, der er blevet os til del, og skænker os en uddybet, fornyende erkendelse af Guds uforskyldte nådes omfang i vort liv.

Samaritaneren behøvede sandelig den nødstedte. Mødet med ham var måske den hidtil største berigelse og velsignelse af hans liv. Han var den elendiges næste, blev af ham vakt til forståelse af den nåde, hans liv var båret af, og blev derfor i stand til at elske ham som sin næste, ikke i ord, men i gerning.

Forhærdede tidselgemytter,
så stive som tome og støtter,
hvi holde I eder så ranke
i stoltheds fordærvede tanke?

Ak, søger de ydmyge steder,
i støvet for Frelseren græder,
så får I vor vor Jesus i tale,
thi roserne vokse i dale.

Ekstra bemærkning

Samaritaneren tog sig af den nødstedte ganske, som Paulus drog omsorg for Onesimus (Luk. 10,33-35 og Filemon 18-19), dybest set som Jesus har taget sig af os.

Dette vakte den elendige mand samaritaneren til!

Mon der i hans liv var nogen, der havde betydet mere for ham og givet ham mere end denne forkomne, hjælpeløse, elendige mand? Lad os være opmærksomme på at være den hjælpeløses næste, så han kan give os det, ingen anden kan! Jesus sagde jo: »Gå du hen og gør ligeså!«

Fordele og mangler

At være fattig, er det et handicap? At være rig, er det en fordel? I overensstemmelse med al »sund« fornuft svarer vi JA til begge spørgsmål og møder ikke mange indvendinger imod vort svar.

Guds ord siger imidlertid det stik modsatte: »Salige er I, som er fattige, thi Guds rige er jeres! Men ve jer, som er rige, thi I har allerede fået jeres trøst« (Luk. 6,20 og 24). Det uddybes i Mattæus-evangeliet med disse ord af Herrens mund: »Salige er de fattige i ånden, thi Himmeriget er deres« (5,3).

Fordele

Rigdom er ikke en fordel, men en fare, endda en stor fare.

Den rige unge mand, der kom til Jesus for at få at vide, hvad han skulle gøre for at arve evigt liv, er beskrevet i hvert af de synoptiske evangelier. Det er Helligånden magtpåliggende, at vi lærer ham indgående at kende, så vi ikke bliver hængende i den fatale fejl: at anse noget af det, Guds ord advarer imod, for en fordel.

Han var rig i økonomisk henseende. Gjorde det ham ikke særlig egnet til at støtte Jesu arbejde? Er penge ikke en fordel i Guds rige? Herrens svar på dette spørgsmål forfærdede og rystede disciplene (Mark. 1 0,24 og 26), ja rystede dem *dybt* (Matt. 19,25) Hans svar lyder således: »Sandelig siger Jeg eder: Det er vanskeligt for en rig at komme ind i Himmeriget. Ja, *Jeg siger eder*: en kamel går lette-

re igennem et nåleøje, end en rig går ind i Guds rige« (Matt. 19,23-24).

Den rige unge mand var rådsherre (Luk. 18,18). Han havde indflydelse. Det er også en slags rigdom. Menneskelig indflydelse og magt betyder meget i verden, men intet i Guds rige. Indflydelse kan ikke tages med ind i menigheden, men må lades udenfor, hvis man vil ind, thi man kommer kun ind som et intet (1. Kor. 1,28).

Han faldt på knæ for Jesus og tiltalte ham: »Gode mester« (Mark. 10,17). Men da det kom til afgørelsen, bøjede han ikke hjertets knæ. Han kaldte Jesus »Herre«, men gjorde ikke, hvad Herren sagde. Hans rigdom hindrede ham deri.

At være rig indebærer den fare at være mere eller mindre uafhængig af Gud. Man er »sin egen« og handler i overensstemmelse hermed. Man behøver ikke i enhver sag at få fuld vished om, hvad der er Guds vilje, den gode, fuldkomne og velbehagelige.

Man træffer bestemmelser ud fra sig selv, ikke ud fra Gud.

Det er et stort tab, om end ikke det umiddelbart ser ud som tab eller opleves som tab.

Det gælder ikke blot den økonomisk rige, men også enhver, der er rig i ånden, d.v.s. rig på begavelse, belæst, akademisk uddannet, af god familie, velopdragen til at begå sig overalt.

Saul fra Tarsus havde alle åndelige

fordele og det i en sådan grad, at han ligesom den rige unge rådsherre havde opfyldt alt i loven efter bogstaven.

Det var umuligt både for den rige unge mand og for den ledende farisæer at komme ind i Guds rige. Den førstes økonomiske rigdom og den andens åndelige rigdom hindrede dem deri. Vi ved, at Herren fattede kærlighed til den rige unge mand (Mark. 10,21), og vi håber derfor, at han hørte til de mange, der efter pinse lod sig frelse og fri ud af rigdommens bånd.

Om Saul fra Tarsus ved vi, at den opstandne Herre forbarmede sig over ham og greb så radikalt ind i hans liv, at han fra da af regnede alle sine (i vore øjne store) fordele for *tab* imod det langt højere at kende Kristus Jesus. For Kristi skyld led han tab på alt og regnede det for *skarn*, for at han kunne få Kristus i eje (Fil. 3,7-8).

Gud gjorde Saul fra Tarsus til et intet, der intet var og intet havde. I modsætning til os, der desværre kan synge »selv kun et intet, intet« og dog forblive noget, var det for Sauls vedkommende sandhed og virkelighed. Hidtil havde alt, hvad han besluttede og gjorde, været synd, thi det var gjort i uafhængighed af Jesus, altså i vantro (Johs. 16,9); derfor blev det dømt – og Guds dom over Saul og hans store fordele var en dødsdom.

Derfra oprejste Herren i sin nåde den døde Saul til et *helt nyt liv* (Rom. 6,4), som han fra da af vandrede i. Han var ikke

mere sin egen, men Jesu kærlighedstræl.

Dygtighed og duelighed

Når man læser Paulus' breve, får man det indtryk, at han var en usædvanlig begavelse.

Havde han så alligevel taget alle sine evner med over i Guds rige og tjeneste, og må vi så ikke modificere vor påstand: at hans evner var en hindring?

Lad Paulus selv besvare disse spørgsmål. Han siger i 2. Kor. 3,5, »Jeg mener ikke, at vi af os selv er duelige (dygtige) til at udtænke noget, som kom det fra os selv.« Han bekender, at hans store dygtighed, hans rige evner kunne ikke udtænke det, Gud vil sige, eller det, Gud vil virke, eller de veje, ad hvilke Gud vil føre ham.

Derfor forbliver han fattig i ånden, så fattig, at han end ikke taler ud af sig selv, men ud af Gud, i Kristus Jesus, for Guds åsyn (2. Kor. 2,17).

Hans duelighed (dygtighed) til at være tjener for evangeliet er af Gud (altså »ovenfra«). Hvis han i en kritisk situation skulle falde tilbage på sin egen dygtighed (oratoriske dygtighed, teologiske dygtighed, sin evne til at argumentere) og »klare« krisen ud fra sig selv, havde han ikke »klaret« den til gavn for evangeliet, men kun til gavn for sig selv.

Guds ophøjethed og nåde

Da den højt begavede, den karakterfaste og »imponerende« foregangsmand, Saul fra Tarsus, lå sønderbrudt på sit ansigt, overvældet af det himmelske lys, der var stærkt som solens glans ved middagstid, erfarede han Guds majestætiske ophøjethed og hans nådes rigdom og blev gjort til det intet, enhver synder er for Gud. Hans stærke vilje blev sønderbrudt, hans rige evner ligeledes – de havde jo ledt ham bort fra Gud, bort fra retfærdigheden, bort fra sandheden.

Hidtil havde han ment, at han var noget og forstod mere end de fleste. Nu indså han, at han havde bedraget både sig selv og andre (Gal. 6,3).

Når Guds guddommelighed, ophøjethed og hans ufattelige nåde står os for øje,

tænker vi på tilsvarende måde om os selv.

Paulus' sønderbrudte vilje blev i et og alt underlagt Guds gode og fuldkomne vilje, og hans sønderbrudte begavelse underlagt Guds tanker og veje, der er himmelhøjt over selv det genialeste menneskes.

Når Paulus vidner om, at hans duelighed er en anden end den, han ejede i sig selv, taler han ikke som en mand, der er dybt bedrøvet herover og finder det svært at lytte til Gud og lade hans tanker være det afgørende. Det er en udsigelig gave.

Paulus er ikke kommet ind under en tung lov: jeg skal jo gøre Guds vilje – nej, det er liv og liv i overflod, så han kan sige: »At leve er mig Kristus!«

Han går så vidt, at han vidner om, at han finder behag i magtesløshed, derunder den »dårskab« og »svaghed«, som hans liv er i al »sund« fornufts bedømmelse.

Det er tydeligt, at Paulus kender Ham, hvis navn er Underfuld-Rådgiver, Vældig-Gud, Evigheds-Fader, Fredsfyrste. Når han siger: »Bliv mine efterfølgere,« kalder han os dermed til at være lige så glade som han, lige så rige under alle forhold, med andre ord: til et liv og en tjeneste, hvor vi får lov til at erfare, at Gud virkelig er Underfuld-Rådgiver og Vældig-Gud, og at Han som Evigheds-Fader og Fredsfyrste er vor Fader og Fyrste, som vi elsker af hele vort hjerte, fordi Han i sin majestætiske ophøjethed og nåde har elsket os først.

Til sidst

Gælder det, jeg har skrevet om apostelen Paulus, også os små, der hverken har haft så gennemgribende en frelseserfaring som hans ved Damaskus eller er kaldet til så epokegørende en tjeneste som hans? I en vis forstand kan vi dårligt være bekendt at sammenligne os med ham. Hertil kommer, at de allerfleste af os er kaldet til at tjene Herren på en arbejdsplads, men ikke til at forkynde Ordet.

Det er rigtigt, men her er trods alt ikke tale om absolutte forskelle imellem ham og os, kun om relative. Vi har samme Herre og Frelser som Paulus, og Herren har udgydt samme Ånd i hans og vore hjerter.

Derfor kan det, apostelen siger om sig selv og sin duelighed, overføres på os – ikke som en lovisk pligt, men som en befrielse.

Hvis vi er velbegavede, veludrustede, velansete, så husk, at dette kan forlede os til at stole mere på os selv end på Gud og gøre os så selvsikre, at det styrker vor selviskhed og leder os ad vore egne veje, bort fra Guds.

Dine mange »fordele« gør muligvis indtryk på dine omgivelser, men de gør ikke indtryk på Gud. Du er i hans øjne ikke større eller mere værd end den største synder. Gud behøver dig ikke, trænger ikke til at få dig med og er ikke i mindste måde afhængig af alle dine fordele.

Hvis du tænker eller handler anderledes, bliver du mere og mere blind for Guds majestætiske ophøjethed, og din Gudsfrygt bliver kun formel. Hans nåde bliver efterhånden en selvfølge uden vækkende og fornyende kraft, og du udsætter dig for hans mishag.

Hvis du da fortsætter med at stole mere på dig selv og din dygtighed end på Gud, kan det ende med en »katastrofal« og »tilintetgørende« afsløring af din »livsløgn« og dit selvbedrag, Gud lader sig ikke spotte.

Men hvis Guds majestæt og hans kostbare kærlighed står dig for øje, da ved du, at du hverken kan stole på din viljeskraft eller på din begavelse, dine gode evner, dine mange andre fordele, men at du i enhver situation får lov til at »se op til« din Herre og modtage din duelighed og dygtighed og visdom fra Ham, der kender dig til bunds, d.v.s. kender dig, som du var, og som du er, og tilmed som den, du bliver.

Når da alt, som Salme 1 siger så vidunderligt, »lykkes for dig«, da bevarer du den skønne velsignelse ved at give den til andre, thi »kun hvad du giver, bevaret er« – Guds velsignelse styrker ikke din selviskhed, men din kærlighed, taknemmelighed og lyst til at være alt for din næste, så som din Frelser har været alt for dig.

Således følger vi små i vore små forhold og vor lille tjeneste den store apostel!

Guds himmelhøje tanker

Vidt åben for Gud – det medfører en revision af vore tanker – Guds revision er en dom over dem og en befrielse fra dem.

I Det nye Testamente anvendes ordet »Gudstjeneste« ikke. Ganske vist har vore oversættere indført det ord i Ap.G. 13,2, men i grundteksten står der: »Da de tjente Gud og fastede...« Ligeledes har de indført det i Hebr. 9,21, men også der siger

grundteksten kun »tjenesten«.

Endnu mere ejendommeligt og bemærkelsesværdigt er det, at vi heller ikke i Det gamle Testamente finder ordet »Gudstjeneste«, skønt templet i Jerusalem var centrum for alt det, vi forstår ved »Gudstjeneste«. Vi hører kun om at gøre tjeneste for Herren og lignende.

Når ordet »Gudstjeneste« ikke synes at

være et bibelsk ord, bør det vække os til eftertanke. Trænger vore tanker herom til en guddommelig revision?

Med »Gudstjeneste« forstår vi dette, at vi går hen et bestemt sted, en »kirke«, på bestemte dage (»helligdage«, især hver søndag) for at høre en (helst) god prædiken og eventuelt gå »til alters« for at nyde nadverens »sakramente«. I overensstem-

melse hermed har vi bygget stenkirker i mængdevis og uddannet mænd og nu også kvinder til at være præster.

Guds revision

Vi finder som nævnt ikke ordet »Gudstjeneste« i Den nye Pagt, men vi finder det langt enklere ord »jeres sammenkomster« eller »når I kommer sammen« (1. Kor. 11,17 og 34, se også 18, endvidere 1. Kor. 11,20 og 33 samt 14,23 og 26).

»Gudstjeneste« er ikke lejlighedsvis, men opfyldelsen af det første bud: »Du skal elske og tjene HERREN, din Gud, af hele dit hjerte og hele din sjæl« (5. Mos. 10,12). Dette bud kan ikke begrænses til en bestemt dag eller et bestemt sted, og det kan ikke overlades til andre.

Vor Herre Jesus sagde til den samaritanske kvinde: »Den tid kommer, da det hverken er på dette bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen ... Den tid kommer, ja, er allerede inde, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed, thi det er sådanne tilbedere, Faderen søger. Gud er ånd, og de, som tilbeder Ham, bør tilbede i ånd og sandhed« (Johs. 4,21-24). Hvad disse ord betyder, åbenbarer Herren. Han sagde: »Bryd dette tempel ned, og jeg skal rejse det igen på tre dage!« Det var om sit legemes tempel, han sagde dette (Johs. 2,19-21). Det var et tempel for Helligånden. Alt, hvad han sagde, og alt, hvad han gjorde, var Gudstjeneste. Han brugte hverken sin tunge eller sine lemmer til andet end Gudstjeneste. Hele hans liv var tilbedelse i ånd og sandhed, hovedsagelig i gerning, nu og da tillige med ord.

Hans Gudstjeneste var hverken bundet til noget sted, nogen bygning af sten, gjort af hænder, eller noget bestemt tidspunkt. Herren var ofte tidligt oppe for at være alene i bøn og tilbedelse.

Han sagde: »Følg mig!« og det får vi lov til, også hvad Gudstjeneste er i vort liv.

Ved I ikke

Disse ord hører vi gentagne gange af apostelen Paulus, bl. a. i denne sammenhæng: »Ved I ikke, at jeres legeme er et tempel for Helligånden, som er i jer, og som I har fra Gud, og at I ikke tilhører jer selv? I er købt og prisen betalt; ær derfor Gud i jeres legeme« (1. Kor. 6,19-20).

Han havde spurgt dem om det samme i kap. 3,16, så det var øjensynligt noget, de havde svært ved at forstå. Det er ikke en sandhed, der kommer fra eller stemmer med deres tanker. Den ligger himmelhøjt over deres frommeste tanker.

I overensstemmelse med, at hver eneste af dem er et tempel for Helligånden, og at de sammen er menigheden, Guds tempel, er de blevet virkelig frie – fri fra deres egne tanker og fri fra menneskelige

overleveringer og traditioner. Det medførte ikke, at de blev åndsoverlegne, men at de blev taknemmelige og kunne tjene Gud ved at følge hans Søn, deres Frelser og Herre.

Han gik ind i jødernes synagoger, men blev jaget ud, thi han var uønsket. Han gik også ind i templet i Jerusalem, men med en svøbe og jog alle dem ud, der drev handel derinde. Hele hans liv, også det her anførte, var Gudstjeneste, og det blev åbenbart, at den var uforenelig med den gængse og overleverede. Den rigeste Gudstjeneste blev fuldbyrdet det sidste døgn af hans jordeliv. Der var kun en ganske lille skare mænd sammen med ham, da han holdt den forunderligste »prædiken«, der nogensinde er holdt (Johs. 14-16), og da han bad den herligste bøn, der nogensinde er bedt på denne jord (Johs. 17). Gudstjenesten blev afholdt i en sal, der på forunderlig måde var stillet til hans rådighed.

Der brød han brødet og pålagde dem at gøre det ofte, altid til ihukommelse af Ham.

Gudstjenesten fortsatte i Getsemane og fuldendtes på Golgata. Det var i eet og alt en Gudstjeneste i »dårskab« og »svaghed«, hvis mennesker skal udtale deres mening om den. For et par dage siden blev paven begravet i en pragtkirke af sten, den berømteste af alle sådanne »kirker«.

Men mon Gud også anser den bygning for sin kirke, hvor han er til stede? Mon han ikke snarere ville komme med en svøbe og drive dem alle, høje kardinaler, præster i flagrende gevandter og alle andre, ud?

Hvad med alle andre domkirker og sognekirker af sten.

Jeg udtaler mig ikke som dommer, end sige som fordømmer, men som en, der beder om nåde til at tjene Guds frelsesplan i vor tid. Jeg blev opdraget i folkekirken og takker den dag i dag for de præster, der bragte mig Guds ord og åbnede Skrifterne for mig.

Men jo mere jeg blev åben for Gud, fattede jeg, at mine kirke- og Gudstjenestetanker ikke er hans. De er nedefra, formentlig fromme, formentlig også traditionspåvirkede – Guds tanker er ovenfra.

Kirker

Bygninger af sten er fælles for alle religioner. Hinduerne har deres templer, muhammedanerne deres moskeer, og når kristendom gøres til en religion, har den sine kirker. Peterskirken i Rom er højdepunktet af bygnings- og udsmykningskunst, men nogle af moskeerne er endnu skønnere. Da Watchman Nee kom ind i Westminster Abbey i London, udbrød han: »Sådanne afgudetempler har vi også i Kina!«

Hvorfor har man ned gennem tiderne bygget alle disse kirker, den ene mere storslået end den anden? Ofte har man gjort det i bedste hensigt. Man har villet tjene Gud dermed, og man har villet gavne evangeliet. I Fjenneslev kirke ser du et kalkmaleri, hvor Asser Rig og hans hustru overrækker Sct. Peter kirken, som de har bygget og bekostet. Meningen var god, men det er ikke ensbetydende med, at den stemte med Guds tanker.

Vi finder i Det nye Testamente ikke så meget som een opfordring eller formaning, endsige befaling til at bygge en sådan kirke. Denne tavshed taler til os:

Gud vil ikke, at vidnesbyrdet om Ham leder til den tanke, at Han bor i et sådant hus, gjort af menneskehænder, og at Gudstjenesten lokaliseres til en sådan bygning.

Enhver bygning koster penge. Hvad Peterskirken i Rom, de mægtige domkirker og de beskedne sognekirker har kostet, løber op i svimlende beløb.

De stenkirker, frikirkerne bygger, medfører økonomiske problemer, som man »løser« med »kloge« kødelige argumenter for byggeriet. Man åbner døren for »klogskaben« uden at kunne overskue konsekvenserne deraf. Man »binder« Gud til for fremtiden at være »virksom« i den stenbygning, man har »indviet« og »helliget« til Hans tjeneste.

Ingen kan imidlertid »disponere« over Gud eller over fremtiden. I øvrigt indvier og helliger Gud ikke bygninger af døde sten. Han helliger os til at være levende stene i Hans åndelige hus.

Frikirkerne er inde på lignende tanker som Romerkirken og Folkekirken. Den absolutte forskel og afstand imellem Guds tanker og veje (metoder) er gjort til noget relativt uden afgørende betydning. Verdens børn, som de skal vidne for, får med det samme den traditionelle opfattelse af, hvad en kirke er.

Men er det ikke for usikkert og svagt ikke at være sikker på, hvor man kan komme sammen for at bryde brødet? Spørg vore forfulgte brødre i Kina! Den ateistiske statsmagt har for længst overtaget stenkirkerne eller brudt dem ned. Den vil kontrollere »kristendommen«. Enhver, der ikke vil lade sin tro på Herren Jesus kontrollere af Herrens fjender, bliver forfulgt. Intet lokale må stilles til deres rådighed.

Nu samles Guds levende stene derfor i de helliges hjem og det med en sådan Åndskraft, at de trods al forfølgelse vokser og fortsat vokser, så myndighederne ikke ved, hvad de skal stille op med al denne »dårskab« og »svaghed«. Guds hellige vil ikke lade sig registrere hos myndighederne, thi deres navne er indskrevne i Himmelen. De er som kinesere dog fremmede og udlændinge i Kina, ganske som de første kristne var fremmede her på

jorden.

Vi har ikke forfølgelse i Danmark, ikke endnu. Men den kommer måske, før vi tænker os det. Indtil da bør vi *fremskynde* Guds dags komme (2. Peter 3,11-12), »hin dag«, der indledes med Antikrists stormløb mod Guds hellige.

Har Peterskirken fremskyndet den dag? Har domkirkerne, sognekirkerne og de forskellige frikirkelige stenbygninger *fremskyndet* den? Eller var den blevet *fremskyndet*, hvis de svimlende beløb, der er anvendt og stadig anvendes, var blevet givet til de fattige? Dem er der ikke en ta-

lende tavshed om i Det nye Testamente. Dem pålægger Herren og apostelen Paulus os at tage os af. Hvorfor blev den kristendom, som de kostbare kirkebygninger var udtryk for, opfattet som de velhavendes og overklassens åndelige hjem, men ikke de fattiges? Hvorfor ville og vil kristenheden have alt dette på bekostning af efterfølgelsen?

Tilbage til dårskab og efterfølgelse! Tilbage til afhængigheden af Herren! Måske åbner han et lokale, vi kan leje, måske gør han det ikke. Hjemmene kan ingen lukke. Der samledes kirken i den første

tid. Der samles den, når den vil følge de første kristne.

Sådan er Kristent Fællesskabs Gud-givne syn. Må Herren skænke os nåde til at forblive tro herimod!

Men

dette er ikke et program, som vi gør til genstand for forkyndelsen. Det er derimod frugten af forkyndelsen af korsets ord eller ordet om korset. Det er altså frugten af Guds dårskab, der er viisere end menneskene, og Guds svaghed, der er stærkere end menneskene (1. Kor. 1,25).